

Een nieuwe ster aan het firmament

TEKST:
RON DE VOS
FOTO:
THEO KAMPA

De nacht heerst over Amsterdam als een tiran over zijn onderdanen. Ik lig binnen op de bank en terwijl de wind en de regen mijn woonboot martelen, denk ik aan de schoener die om twee uur vannacht onder de spoorbrug door moet. Het is een tocht van één mijl en toch heb ik er behoefte aan om het schip te zien varen. Ik heb de bemanning gisteren ontmoet in een café en het eerste wat me opviel was de kleur op hun gezichten. Dik in november zagen ze eruit alsof ze op een zomerse dag een zeiltocht hadden gemaakt. Haren als helmgras in de wind. Toen ik hen nader bekeek, zag ik dat het niet de roodbruine kleur was, die me opviel, maar de uitdrukking op hun gezichten. Er was hen iets geweldigs overkomen. Ze hadden een proeftocht met de schoener „Zaca a te Moana” gemaakt.

Ik voel me op de bank juist het tegendeel. De dag had ik doorgebracht in Amsterdam om mee te doen aan het bedrijf, dat geld verdienen heet; ik had een rol gespeeld in het toneelstuk, ik was vriendelijk terwijl de woede aan me knaagde, ik had mijn adem in moeten houden door de rook die in mijn gezicht werd geblazen. De streepjesoverhemden hadden ervoor gezorgd dat ik nu alleen nog maar zwarte vlekken zag en hun eenvormigheid was er de oorzaak van dat ik nu wilde ontsnappen.

Al liggend neem ik het besluit om naar haar toe te gaan, al is het alleen maar om aan haar te ruiken, om te zien dat er maar één van is. Ze is zo uniek als de mens, maar de laatste echter probeert zich op allerlei manieren daarvan te ontdoen. Ik wil me begeven in haar wereld. Niet de wereld die mensen ervan maken, want daar heeft zij geen schuld aan. Om kwart over twaalf sta ik op en zeg Elly, die al ligt te slapen, zonder woorden gedag. De trappers van mijn fiets zijn als schoepen van een raderboot, zwoegend tegen een aankomende storm in. De regen valt met bakken neer. Het is gelukkig niet ver. Ze ligt afgemeerd tegen de „Hydrograaf” van Harry Smit. Tegenover haar de

„Elisabeth Smit”, die als een kwaadaardige vrouw naar de nieuw-aangekomene kijkt. Op de nieuweling kan echter niemand jaloers zijn. Ze is onaantastbaar. Er is niemand aan boord en ik loop onder het afdak van de „Hydrograaf” en kijk naar de „Zaca a te Moana”. Ik weet; ze hoort thuis in een wereld waar de mens zelden toegang heeft. Ze is gebouwd naar de lijnen van een Grand Banks schoener, net als de schoener „Te Vega”, maar dat was nu een verlopen filmster. De „Zaca a te Moana” daagt met haar ontroerende schoonheid iedereen uit. Ze is ruim zesendertig meter over de stevens en met haar breedte van iets over de zeven meter veroverd ze me zonder te willen bezitten. Het is de afstand van de filmster op het doek. Ze vangt je zolang het licht in de bioscoop uit is.

Een windvlaag laat haar even hellen en het gieren door het want brengt me bij die andere film. Het is in zwart/wit en gebaseerd op het boek „Kapitein Courageous” van Kipling, met Spencer Tracy in de hoofdrol. De schoeners liggen in de ochtendmist op de zandbanken voor New Foundland. Dorries verlaten de schepen om met lange lijnen te gaan vissen. De man-

nen zijn maanden van huis. In de mist is het gevaarlijk werk. Ze moeten de schepen blijven zien. De film laat het drama zien van een vissersgemeenschap en waar heldenmoed toe leidt. In die tijd waren de Grand Banks schoeners de mooiste en snelste schepen ter wereld. „Blue Nose” was één van hen. Ze werd speciaal uit de visserij genomen om de dure wedstrijdachten te laten zien hoe snel ze wel was.

Op de „Hydrograaf” hoor ik gestommel. De loopplank klapt op het dek. Drie man lopen op de „Zaca a te Moana” af. Twee van hen had ik al ontmoet. De derde is Ed Kastelein, schipper-eigenaar van de schoener. Even kijkt hij me vreemd aan om op dit uur van de nacht en in dit beestenweer een bewonderaar te zien. Ik vraag of ik de zware reis van één mijl kan meemaken. „Zeker,” antwoordt hij en na even nadenken voegt hij eraan toe. „er is één probleem. Wanneer we bij het Scheepvaartmuseum liggen, kan je niet van boord.” Een moment van teleurstelling, maar het komt toe aan het beeld van het onbereikbare. Hij ziet het en zegt: „Kom maar aan boord, dan laat ik je het schip zien.”

Het eerste wat opvalt is de enorme ruimte. Het lage dekhuis is bijna gelijk gehouden met de hoogte van het zwaar uitgevoerde potdek. Beneden is de salon, filmsterren kunnen er dansen. De hutten zijn simpel maar zo ruim mogelijk gehouden. Het is de bedoeling dat ze in de luxe charter gaat varen. Ed lacht de hele tijd bij zijn verhaal. Hij vertelt dat hij oorspronkelijk uit de horeca komt, maar dat hij een jaar of vijftien geleden door het wrak van de oude „Zac”, dat aan de diepte van de oceaan was onttrokken, gevangen was genomen. Hij had op haar dek gestaan en gevoeld, dit is het.

In het voorgedeelte is de ruimste hut met een groot tweepersoons bed in het midden en daarnaast een rode

